

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:
celo leto naprej K 26.—
pol leta " " 13.—
četrt leta " " 6-50
en mesec " " 2-20

V upravnistvu:
celo leto naprej K 20.—
pol leta " " 10.—
četrt leta " " 5.—
en mesec " " 1-70

2a pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petstvesta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Velehradski shod o vzhodnem cerkvenem vprašanju.

Velehrad, 21. julija 1907.

Včeraj ob poldevetih zjutraj se je pričelo zborovanje. Sklicevatelj dr. Stojan se zahvali v prisrčnih besedah nadškofu olomuškemu, da se je udeležil tega važnega shoda. Predsednikom je bil izvoljen nato lvoški maloruski metropolit Septický, ki je v družbi olomuškega in sofijskega nadškofa prisostvoval ves čas zborovanju in se živahno udeleževal pri debatah. Predsednik se zahvali za izkazano mu zaupanje in povdaja, da je dolžnost katoliških, v prvi vrsti slovanskih teologov, urediti razmerje med obema cerkvama. Tu se nam odpira široko polje, na katerem nas čaka mnogo dela. Kar je bilo dosedaj tu zanemareno, treba popraviti, treba je odpraviti pedsodke, ki vladajo na vzhodu proti rimski cerkvi. To se bo doseglo z vztrajnim in pridnim študijem.

Jezuit Urban prebere nato svojo razpravo: Kaj morejo storiti katoliški bogoslovci za rusko cerkev. Ako hočejo z uspehom delati za unijo, se je treba nasproti Rusom in ruski cerkvi postaviti na pravo stališče. Zato je treba temeljitega študija, treba dobro poznati rusko bogoslovsko literaturo. Nekateri oddelki katoliške dogmatike se morajo popolnoma predelati, ker so zastareli ali vsaj deloma krivični nasproti vzhodu. Posebno temeljito naj se predela katoliški nauk o cerkvi, o udi, o svojstvih prave cerkve; Rusov ne smemo postaviti v isto vrsto s pogani. Govornik je izrazil mnogo novih, jako bistroumih, pa tudi drznih misli o tem vprašanju, da so se mu navzoči čudili; vendar se je pri debati vse odobrilo in enoglasno se je sprejel predsednikov predlog, naj se natisne razprava v »Slavorum litterae theologicae«, da se more na podlagi tega dalje delati.

Pri debati opozarja metropolit Septický, da je treba dobro ločiti med naukom vzhodne cerkve in vzhodnih teologov. Mnogi teologi so zašli naravnost v herezije, kar se v cerkvi, kot taki, ne more zgoditi. Nasproti se katoliški teologi lahko sklicujejo na to, da uče ravno isto, kakor vzhodna cerkev, ki se opira na prvih sedem cerkvenih zborov.

Z živahnim ploskanjem pozdravljen nastopi Palmieri, ki navdušeno govori »o katol. strujah v ruski bogoslovski literaturi«. Predvsem povdaja važnost velikega ruskega filozofa Solovieva, ki je spoznal, da je katoliška cerkev edino prava, da se mora Rusija z njo zediniti. Soloviev je s toliko bistroumnostjo, genijalnostjo in silovitostjo zagovarjal svojo idejo, da je do dna pretresel vse misleče Ruse. Njegova dela so v mnogih najplemenitejših ruskih duhovih zbudila zavest, da se je

treba napram rimski cerkvi postaviti na bolj spravljivo stališče. Zadnji čas se v prvih ruskih bogoslovnih časopisih in celo v oficijalnih organih nahajajo popolnoma katoliške tendence. Ko namreč ruski teologi, med katerimi je mnogo učenjakov prve vrste, premišlujejo, kako bi rešili ruski narod in rusko cerkev propada, prihajajo nehotne na ideje, katere tudi mi katoličani zagovarjamo. To bogoslovno rusko literaturo je treba poznati, tu zastaviti moči in pokazati, da se v mnogih oziirih strinjamo s tistimi Rusi, ki žele lepše bodočnosti svojemu narodu in svoji cerkvi, in da je naše delo velikanskega pomena in koristi za Rusijo.

V diskusiji se sklene, da katoliški teologi stopijo v kar najtesnejšo zvezo z ruskimi, naj z njimi dopisujejo, naj pošiljajo svoje knjige v zamenjo, vabijo naj jih na katoliške shode itd. — Dr. Stojan prebere dole pozdrave. Shod so pozdravili: rektor katoliškega seminšča v Sarajevu, ljubljanski knezskofof dr. A. Jeglič in še nekateri drugi. Dr. Bauer prebere telegram iz Rima, s katerim sv. Oče podeli shodu svoj blagoslov. Rektor grškega kolegija v Rimu, kot predsednik odbora za praznovanje štirinajststoletnice sv. Janeza Krizostoma, pozdravlja v daljšem pismu s toplimi besedami shod, povdaja njega izredno važnost za unijo in vabi nazadnje, naj se slovanski zastopniki udeležijo v večjem številu proslave velikega vzhodnega cerkvenega očeta sv. Janeza Krizostoma.

S pretresljivo-slovesno staroslovensko himno »Gospodine, pomiluj my!« se zaključi dopoldansko zborovanje.

Velehrad, 26. julija 1907.

Ob tretji uri popoldne se je pričelo drugo zborovanje. Dr. Grivec pozdravi shod v imenu ljubljanskega knezskofofa, ki je že kot kanonik in titularni škof z nadškofom Stadlerjem mnogo deloval za razširjevanje unije med Jugoslavi in napisal v ta namen tudi nekaj učenih člankov o dogmatiki vzhodne cerkve. Nato govori o poskusih unije; zborovavci so sklenili, da se govor natisne v posebni knjigi, ki bo izšla o shodu, deloma se objavi tudi v slovenskem jeziku.

Dr. Stojan prečita brzojavko vrhbosanskega kapitlja (dr. J. Šarič). Nato se je vnela živahna debata, kako delati za unijo med Rusi. Jezuit Urban omeni, da »Slavorum litterae theologicae« ne zadostujejo za Ruse, naj bi se ustanovil torej posebni organ, ki bi se tiskal izključno v ruskem jeziku. Delovali bi lahko tudi taki, ki so neveščji ruskega jezika, ker bi se njih spisi, če bi bili dobri, preložili na ta jezik. Dr. Rittig, profesor bogoslovja v Dja-kovu, dvomi, da bi na vzhodu sploh hoteli brati knjige, pisane v katoliškem duhu. Palmieri meni, naj se povabijo Rusi, da pošiljajo v omenjeni časopis svoje pomisleke in naj se potom mirne polemike razpravlja o uniji. Ko

je še maloruski menih Haluščinski prebral svojo razpravo »o epiklezii«, se je zaključil popoldanski shod.

Zjutraj drugega dne pozdravi navzoče zborovavce profesor Ryl v imenu škofa kraljevogrškega. Omenja, da je bila na Češkem ta škofija prva posvečena in počeščena od sv. bratov Cirila in Metoda, ko sta šla od vzhoda proti Pragi. — Pozdravljen z burnim aplavzom spregovori nato sofijski nadškof o katoliški cerkvi v Bolgariji. Veseli ga, da mu je bila dana prilika, obiskati grob sv. Metoda. Spominja se svojih Bolgarov, ki jih slika kot dobre in vzgledne ljudi, čeprav je med njimi precej shizmatikov. Sedanjí knez je sicer dober katolik, a politika njegova narodu ni simpatična; s solzami v očeh se sivolasi starček spominja, da je sina-prestolonaslednika, ki ga je on sam krstil za katolika, izročil pravoslavlju. On si je postavil za nalogo, delovati med Bolgari za spravo s katoliško cerkvijo. Ni še pozabil besedi rajnega papeža, velikega Leona XIII., ki mu jih je govoril pred sedemindvajsetimi leti: Bolgarija mora stopiti v pravo Kristusovo cerkev. Upa, da se uresniči te besede, čeprav bo krila njega mogoče tedaj že črna zemlja. Glasno odobravanje sledi njegovemu govoru.

Dekan Schneider razloži pomen apostolata sv. Cirila in Metoda, ki z molitvijo in z denarnim sredstvi deluje za unijo ter izrazi željo, naj bi se apostolat razširil med vsemi katoliškimi slovanskimi narodi. Profesor Kováčič, dr. Grivec in profesor dr. Rittig obeta, da hočejo skrbeti, da se apostolat razširi med južnimi narodi.

Popoldne je Fr. Snopek prečital temeljito razpravo, v kateri brani pravovernost sv. Cirila in Metoda proti očitani Brücknerja in drugih, ki trdijo, da sta bila sv. brata razkolnika. Razprava se bode objavila in bo med slavisti in teologi gotovo vzbudila veliko pozornost. P. Palmieri dokazuje nato, da se mora ohraniti vzhodni obred in da unija ne sme biti le prehodno stanje k latinizaciji. Ohranitev obreda zahteva zgodovina, ker se pri vzhodnih narodih začenja krščanska vera in cerkevna zgodovina v dotičnem obredu. Obred je zato tesno združen z narodnim značajem in z narodno kulturo. Obred je pri mnogih narodih pogoj ali vsaj važen faktor za obstanek; zato bi zatiranje obreda pomenilo zatiranje naroda. Vsak narod ima pravico, boriti se za svoj obstanek; tudi cerkev nima namena zatirati in uničevati narodno samostojnost; zato tudi ne more imeti namena, zatirati vzhodne obrede. Če se je kdaj zatiral vzhodni obred, tega ni delala cerkev, ampak nekateri latinsko-katoliški narodi, ki so hoteli s tem širiti svojo oblast, ali pa včasih tudi kratkovidna duhovščina dotičnih narodov. Ohranitev vzhodnih obredov pa ima tudi velik znanstven pomen; mnogo kulturnih zakla-

dcv se je ohranilo ravno s tem, ker so se ohranili vzhodni obredi. V Rusiji unija ne more napredovati, ako se ne ohrani obred. Nekateri inteligentni Rusi pač prestopijo v latinski obred, ki jih k temu nagibljejo simpatije do zapadne kulture, ki je v zvezi z rimsko cerkvijo in rimskim obredom; a teh Rusov je jako malo. In če bi jih bilo tudi več, bi se s tem le še povečal prepad med konvertiti in ruskim narodom.

P. Urban povdaja, da moremo na rusko duhovščino, med katero je precej konvertitov, le potem vplivati, ako morejo ohraniti svoj obred, ker sicer so po izpreobrnjenju osamljeni in ne morejo nič delati za vero in cerkev.

Navzoči Rusi so se živahno udeleževali razprave.

V soboto zjutraj je opravil lvoški metropolit Septický slovesno sv. mašo in zapel »Te Deum«. V kratkem nagovoru se je zahvalil gostom za udeležbo in skliceval na pregovor, da iz malega raste veliko; upati je, da z božjo pomočjo vzraste tudi iz tega navidežno tako malega začetka nekaj velikega — združenje vseh Slovanov v pravi Kristusovi veri.

Tako se je zaključil eden najvažnejših shodov, kar jih pozna zgodovina katoliškega gibanja med Slovani. Vsi navzoči so priznavali, da pomeni shod velikanski napredek za katoliške Slovane; katoliška zavest se bo povzdignila, znanost se bo poživila in napredovala. P. Palmieri je dopisniku izjavil v privatnem pogovoru, da ni pričakoval tako sijajnega shoda. V Rimu bo na merodajnih mestih povedal, da katoliški Slovani zaslužijo največje podporo in popolno zaupanje svete stolice. Bolgarski nadškof Menini bode šel kot odposlanec shoda k sv. Očetu in bode izjavil isto. Podobno bode tudi metropolit Septický sporočil v Rim.

Ukrenilo se je vse potrebno, da se bodo te velike ideje vedno bolj in bolj utrievale in širile med Slovani. Upati smemo, da se bodo najširši krogi začeli najživlje zanimati za to stvar in potem bodo te sicer stare a sedaj poglobljene in poživljene ideje vzbudile novo življenje med Slovani in prinesle lepšo bodočnost Slovanom in novo slavo krščanstvu.

KREKOV GOVOR PROTI MADJAROM.

»Čech« piše glede na bodoče zasedanje državnega zbora: »Vlada stoji pred najtršim orehom. Ne bo se ji posrečilo nič, kar bi zopet na leta služilo Madjarom in bilo nam na škodo. Krščanski socialci, Slovenci, Hrvatje in katoliški Čehi bodo stali budno na straži kot stranke, ki so čisto neodvisne, proste osebnih aspiracij posameznih članov, zlasti voditeljev. Položaj na Ogrskem, zlasti na na Hrvaškem, je ugoden, temnanj sme vlada grešiti s popustljivostjo. Ministrski predsednik mora go-

LISTEK.

Ovire pri gradbi Južne železnice čez ljubljansko barje.

(Ob petdesetletnici otvoritve po izvirnih poročilih.)

Že od nekdaj je vladal med deželami ob srednji Donavi in med Jadranskim morjem jako živahen promet, ki so ga pa ovirale slabe ceste, semintja neutrne, često pa vedeče preko strmih gričev in skalnatih klancev.

Ko je Stephenson izumel lokomotivo in so jeli graditi povsod železnice, odločila se je tudi avstrijska vlada, da zveže po novem obšilu Dunaj z jugom, tedaj najvažnejšo avstrijsko luko Benetkami ter z zgornjeitalijanskimi pokrajinami sploh. Bili so merodajni za to trgovinski, a tudi strateški oziro.

Leta 1842 so jeli graditi progo od Dunaja proti Trstu, delo, ki spada glede ovir pri gradbi med prve evropske železnice. Že trsanje je povzročilo veliko truda, kajti dokaj časa je trajalo, predno so mogli najti pravo črto. Največjo zaslugo si je pridobil pri tem nadvojvoda Ivan, vrhovni vojaški tehniški poveljnik, ki je dal premeriti mnogo črt čez Alpe in čez Kras.

Leta 1849, na cesarjev rojstni dan je pridrdrala iz Celja v Ljubljano prva lokomotiva, okrašena vsa z zelenjem. »Novice« o tem poročajo: »Druga imenitna prigodba tega dneva 18. t. m. je bila, da se je popoldne ob treh

pervikrat po železnici iz Celja v Ljubljano perpeljal hlapon (Lokomotiv, kteremu kmetje luka matija pravijo)! Brez vse spotike se je pripeljal, lično ovenčan, v 4 urah in pol iz Celja. Drugo pot pa bo lahko v 3 urah prišel, ker ne bo imel po novejši železni poti nič preiskati, kakor zde, ko je bila prva poskušnja. Neizrečena množica ljudi, deželni poglavar in več družih uradnikov ga je z veseljem sprejelo v kolodvoru (Bahnhof).« Dne 16. avgusta pa sta privozili naravnost z Dunaja v Ljubljano lokomotivi »Ljubljana« in »Triglav« z nadvojvodo Albrehtom, ministri in povabljenimi gosti, nakar je ljubljanski škof blagoslovil železnico.

Sklenilo se je, da takoj nadaljevati progo in »Novice« iz leta 1849 17. oktobra naštevajo kraje, mimo katerih bo železnica tekla. Z največjo vnmno so začeli graditi dvotirno progo od Ljubljane proti Notranjskemu ter prišli že do Notranje gorice. Tu pa se je delo ustavilo, kajti zadeli so na velikansko oviro — močvirje, tako da so, kot pišejo »Novice« leta 1849 št. 15, nameravali delo za tisto leto odložiti.

Treba je bilo premostiti barje, in sicer so izbrali v ta namen najkrajšo progo, to je med Notranjo gorico in Žalostno goro. Predno so začeli graditi nasip, morali so kolikor najboljši mogoče osušiti svet ter v ta namen izkopali poprečne jarke, široke po 1-9 m in ravno toliko globoke. Iz teh se je voda stekala v večje, vzporedne jarke, ti pa v Šivcev jarek, to je strugo stare Ljubljane, ki jo je reka zapustila, in v jarek pri Notranji gorici.

Ko so na ta način svet osušili vsaj deloma, šli so na zgradbo nasipa. Zopet nova

velika ovira. Prst, nametana iz izkopanih jarkov, je domala skoro popolnoma izginila in isto bi se zgodilo tudi z železniškim nasipom. Zato so morali na obeh straneh iz skal in kamenja zgraditi nekaki steni, med kateri naj bi prišel pravi nasip. To je bilo tem lažje, ker je bilo gradivo v kamenolomih pri Notranji gorici in pod Žalostno goro čisto pri rokah, oddaljeno največ 600 do 700 metrov. Kubičen meter kamenja z lomljenjem, prevažanjem in skladienjem je stal samo 3-5 K.

Ko sta bili dograjeni ti stranski steni, visoki po šest metrov in široki po pet metrov, kojih telesnina se ceni na 200.000m³, pričela se je zgradba železniškega nasipa. Rabili so kamenje iz kamenolomov, toda vsa nasipina se je malone sproti pogrezala. Kar so nasuli podnevu, to je izginilo ponoči v mehka močvirsko tla. Ker pa je bil svet, na katerem so delali nasip, na obeh straneh ograjen ter se ni mogel več razmikati, stisnilo se je pri štiri metrih nasipine povprečno štiri do pet spodaj ležečega barja in primerilo se je, da je silni stisk premaknil do pet metrov debele stene po 60 cm. v stran, čeli nasip pa se je znižal skoro za en meter. Še celo 5-7 metrov debele stene niso zadostovale ter so občutile slabše vsestransko premikovanje.

Spoznavši razmerje stiskanja, nasuli so na posameznih mestih do dva metra višje kot bi imel biti visok nasip ter so pustili, da se je usedalo.

Iznad močvirja se dviga nasip povprečno štiri metre visoko, v močvirju pa je njegova podlaga globoka deset do petnajst metrov. Le na ta način so nasip utrdili tako, da se ni ponažaval, ko so drdrali po njem težki vlaki.

Da se prepričajo, kako globoko segajo mehka barska tla, so vrtali na mnogih krajih ter dognali, da so te plasti globoke 28 do 30 metrov. Ko pa je bil nasip dograjen, hoteli so preizkusiti tudi utrjenost tal ter v ta namen v razdalji 46-5 metrov v tla zabili takozvane poizkuševalne kole.

Spodaj ploskama odžagan kol v premeru 30 cm. so zabili v tla, na gornjem koncu pa je bil nanj pritrtjen zaboj, v katerega so naložili toliko kamenja, da je bila teža kola s kamenjem vred enaka teži, ki bi pri prometu prišla na isto prostornino. Na kolih so bile pritrtjene merilne lestvice, da so mogli nadzirati v gotovem času pogrezanje. In pokazalo se je, da so se koli tam, kjer je bil nasip že dovršen, v prvih urah poglabljevali za pet do osem centimetrov, pozneje za nekaj milimetrov, dokler ni postalo pogrezanje neznamno. Dognalo se je, da more na tretjino prejšnje višine stisnjeno barje nositi 1400 kg. na kvadratni čevli. Izkopali so nekaj kolov ter jih obtežene po 1400 kg. postavili na stisnjeno šotno plast. Pogrezanje je bilo jako počasno. Ko so obteženje povečali 1960 kg. na kvadratni čevli, prodrli je kol po 30 dneh stisnjeno šotno plast in se pogreznil v močvirno plast, ležečo spodaj. Obenem pa so dosegli, da se je dva metra debela šotna plast stisnila na tretjino.

Da se je celo tik skalnega podnožja Žalostne gore pokazalo na štiri metre nasipa še tri metre grezi, je posledica tega, da je tu lokva nekdanjega jezera, koja pokriva zdaj debela šotna plast.

Ko so bila tudi oporišča za mostova čez Ljubljano in čez Staro Ljubljano gotova,

voriti tako, kakor je govoril v svojem sijajnem govoru proti Weckerlu učeni duhovnik in bistri politik Slovenec dr. Krek. Na Ogrskem so milijoni podjarmljenih, ki čakajo take besede, v Avstriji ogromna večina prebivalstva druge ne pripusti. Ta položaj mora biti vladi dobrodošel, če ima kaj dobre volje, da pravično reši to vprašanje. Če je pa nima, potem pa z Bogom!

HRVAŠKO-OGRSKI SPOR.

Proti hrvaškimi napisom na poštah tiskovinah.

Zagreb, 29. julija. Košut je na zagrebsko pošto ravnatelstvo poslal okrožnico, ki v njej odreja, da se morajo vse poštne tiskovine za promet z inozemstvom s 1. avgustom odstraniti, mesto njih pa uporabljati tiskovine s francoskim in mažarskim jezikom. Stranke jih bodo morale izpolnjevati ali francosko ali pa po mažarsko, drugače ne bodo mogoče občeati z inozemstvom. Za stranke, ki ne znajo teh dveh jezikov, bodo nastavljeni poseben uradnik. Glavni namen te odredbe je, da se izbriše Hrvatska pred Evropo. Tako dela Košut z onimi Hrvati, ki so mu podpisali reško resolucijo.

Vlada banova.

Zagreb, 29. julija. Baje bo dr. Spevec sprejel podbansko mesto, ravnotako Šilović, Krišković, Kraljević in Dedović.

Needinstvo med Hrvati.

Zagreb, 28. julija. Medsebojni prepri med hrvatskimi strankami se nadaljujejo, oziroma so še hujši in luštejši kot prej. Tudi v koaliciji sami ni edinstva. — »Hrvatska«, organ stranke prava, hodi svoja pota. Frank zmerja Supila, Supilo pa Franka. Medtem se Mažari pripravljajo na usodni udarec na Hrvatsko.

Bojkot ogrskega blaga.

Zagreb, 28. julija. Prihodnji teden se bo posvetoval zagrebski bojkotni odbor, kako prekiniti trgovske zveze z Ogrski. Karlovaški trgovci so pozvali vse hrvaške trgovce na bojkot proti Ogrski. Košut in Szttereny sta tako razburjena, da se posvetujeta, kako bojkotno gibanje zadušiti.

VILJEM — NIKOLAJ.

Dunaj, 28. julija. Med 3. in 4. avgustom se snideta nemški cesar in ruski car pri Svinimundu.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED AVSTRIJO IN SRBIJO RAZBITA.

Dunaj, 28. julija. Vsled odločnega odpora avstro-ogrskih delegatov, dovoliti uvoz klavne živine iz Srbije, so se pogajanja za trgovski provizorij razbila. Sklenilo se je do sedanjih tek pogajanj zabeležiti v zapisniku in sredi septembra začeti nova pogajanja. V Beogradu se vzlic vladnemu dementiju vzdržuje vest, da bo odstopil finančni minister Paču in na njegovo mesto stopil dr. Mihajlo Popović. Srbska vlada namerava izdati manifest na narod, naj v boju vztraja dalje in ne omaga. (Trgovinska pogodbeni kriza med Avstrijo in Srbijo traja že od decembra 1905. Srbija ima vsled zaprtja avstro-ogrške meje tekom 15 mesecev okoli 25 milijonov škode.)

KVOTA.

Dunaj, 28. julija. Kvoto bo cesar določil pred 1. avgustom.

POSLANEC STOJAN POSTANE ŠKOF.

Budjejevice, 28. julija. Zopet se pojavljajo vesti, da bo v kratkem za budjejeviškega škofa imenovan katoliškonarodni državni in deželni poslanec Stojan.

FORŠT ODSTOPI?

Praga, 28. julija. Baje odstopi trgovinski minister dr. Fořt, ker je baje dobival o zaupnih sklepih in pogovorih čeških poslancev tajne informacije od poslanca Staneka. Na mesto Fořtova bo baje stopil dr. Kramář.

VOJAŠKA VEST SE DEMENTIRA.

Dunaj, 28. novembra. Vojaška uprava javlja, da je vest o premestitvi nekaterih ko-

imel bi se bil nasip izgotoviti do njih. Toda zidovje pri mostu čez Ljubljano se je jelo tako premikati, da se je moralo nasipanje oporish opustiti in nadomestiti z lesenimi provizoriji, ki vsled majhne teže niso motili njihovega ravnotežja. Pri mostu čez strugo Stare Ljubljane pa so v varstvo oporišč proti stranskemu pritisku obili kole in napravili tako nasip brez škode za most.

Na podnožju Zalostne gore preide železnica na trda skalna tla; različne večje in manjše skalne zaseke in preseke ter ovinki jej dajo lice gorske železnice, dokler po približno 8 km. dolgej poti ne dospe na jugozahodni konec barja, do borovniške doline, kjer je bilo treba odstraniti novo oviro. Treba bi bilo napraviti velikanski nasip, ki naj bi vezal goro Planino s Trebevnikom. Toda, ker bi tak nasip zaprl dolino in pokopal prijazno Borovnico, postavili so mesto nasipa velikanski sprasto zavrt most, visok 40 metrov in dolg 569 metrov.

Ta krasna stavba ima dve vrsti obokov; v zgornji jih je 28, v spodnji pa 25. Leži v treh črtah, namreč v ravni, ki preide na koncih v močne krivine in je po dveh oporiščih in dveh dvojnatih stebrih ločen v tri dele. Oboki spodnega oddelka imajo 15-17 metrov podporišča, zgornjega pa 16-17 metrov. Spodnji oddelk je nekoliko manjši, dočim imajo stebri posebno v gornjem delu vitko in prijetno razmerje.

Ker leži most deloma v krivini, napravili so na dotičnem mestu trapezoidične stebre. Navadni, kakor tudi dvojnati stebri so zgrajeni večinoma votli, vsi pa stoji na mreža-

njenih polkov na jugozahodno mejo in o njihovi pridelitvi h graškemu koru popolnoma napačna.

VELIKA BOLGARSKA ČETA UNICENA.

Carigrad, 28. julija. Turški vojaki so okoli Perlepa uničili veliko bolgarsko vstaško četo. Ubili so 100 Bolgarov, zaplenili 105 pušk in dobili v nekem skrivališču še 400 drugih pušk. Sultan je 12 častnikov, ki so se pri teh bojih odlikovali, povišal.

SULTANOV IRADE O MAKEDONSKIH SODIŠČIH.

Carigrad, 27. julija. Sultan je izdal irade, ukaz, kjer zabičuje izjemnim sodiščem v Makedoniji, naj smrtno kazni, katere izrekajo, tudi res izvrše in ne izpremenijo v ječo. S tem hoče ostrašiti vstaške čete.

ITALIJANSKI POMORSKI NAČRTI.

Rim, 27. julija. V mornariškem ministstvu izdelujejo načrt, kako pomnožiti italijansko mornarico za Atlantski in Tihi ocean, ker je treba okrepiti rastoči vpliv Italije v Mali Aziji in jugovzhodni Afriki.

OBSODBA PUNTARSKIH VOJAKOV NA RUMUNSKEM.

Bukarešt, 27. julija. Danes se je pred vojnim svetom drugega zbora vršila kazenska razprava proti vojakom in podčastnikom, ki so se povodom zadnjih kmečkih nemirov v okrožju Vlaška pred puntarji z orožjem uprli svojim predstojnikom, pri čemer je bil en poročnik ubit, 53 obtoženih je bilo obsojenih v degradacijo in dosmrtno prisilno delo, 17 drugih pa v različne kazni.

KADETI.

Peterburg, 28. julija. Kadeti so sklenili sklicati shod delegatov na Finsko, da se posvetujejo o postopanju pri prihodnjih volitvah za duno.

ZAROTA PROTI VOJNEMU MINISTRU.

Peterburg, 28. julija. Policija je odkrila zaroto proti vojnemu ministru generalu Rödigerju. Zarotniki pripadajo vojni teroristiški organizaciji med vojaštvom.

ZAPRTI ROPARJI.

Peterburg, 28. julija. Policija ima te dni posebno srečo. Zaprla je 30 roparjev revolucionarne organizacije in našla pri njih polno načrtov za rope po celi državi ter celo zalogo orožja.

SMRTNE OBSODBE. — PETNAJSTLETNA TERORISTKA.

Riga, 28. julija. Vojno sodišče je obsodilo člane tukajšnje bojne teroristične organizacije: Kalninga, Salninga, Thomsona, Lintinga, Pudšita, Urbana in Jurisona na smrt, enega terorista na dosmrtno, tri na dvajsetletno, enega na desetletno ječo. Trinajsti član bojne organizacije — 15-letna deklina Leščinska — je dobila 15 let ječe. Po pravici smemo vprašati, kam plove Rusija, ako v nji uspevajo take žene, kakor Tatjana, Leontieva, Frunykina in Leščinska.

RUSKO-JAPONSKA POGODBA.

Pariz, 27. julija. »Petit Parisien« objavlja rusko-japonsko pogodbo. Pogodba določa rusko - japonsko interesno sfero na Daljnem Vzhodu ter zagotavlja status quo in je novo jamstvo za svetovi mir.

TELESNA GARDA.

Peterburg, 29. julija. Zaprli so sedem vojakov semenovskega telesnega gardnega polka zaradi upora. Tudi v preobrazenskem polku vrč.

NAJNOVEJŠE.

Za splošno in enako volivno pravico za češki deželni zbor.

Praga, 29. julija. Tu so se vršili trije veliki ljudski shodi, na katerih so govorili socialnodemokratski poslanci Soukup, Nemec in Hudec. Sprejela se je soglasno resolucija, naj vlada takoj skliče deželni zbor in predloži volivno reformo v smislu splošne in enake volivne pravice. Tudi »Narodni Listy« se zavzemajo za volivno reformo v demokratiškem duhu. Češki narod tvori ogromno večino v kraljestvu češkem, ima pa v deželnem zboru od vseh 242 mandatov samo 98, — tvori torej nasproti veleposestvu in Nemcem manjšino!

Priradoznanska in kulturno-zgodovinska razstava v Aschu.

Asch, 29. julija. Včeraj se je tu otvorila priradoznanska in kulturno-zgodovinska razstava.

Škoda vsled mraza.

Asch, 29. julija. Sedaj šele se je pokazala velika škoda, katero je povzročil veliki mraz, ki je nastopil v nočeh preteklega tedna. Krompirja letos ni ne bo, ker je ves pozebel. Škoda je tembolj občutna, ker je krompir edini pridelek tkalcev, ki imajo v najemu mala polja, kjer sadijo samo krompir.

Nezgode nemških turnarjev.

Trident, 29. julija. Ko so prišli nemški telovadci iz Inomosta pod vodstvom profesorja Meyerja v Pergine na Južnem Tirolskem, kamor so se podali na izlet, so jih Italijani nemilo sprejeli in jih nekoliko pretepli. Seveda je nebroj orožnikov Nemce ščitilo.

Češki politiki.

Praga, 29. julija. Dr. Baxa je v Pragi v državnopravnem klubu govoril o preteklem državnozborskem zasedanju. Utemeljeval je taktiko radikalcev, ki so v opoziciji, ker vlada ne izpolni nobene češke narodne zahteve. Baje delajo proti Čehom prav posebno ministri Klein, Marchet in Derschatta. O zvezi čeških klubov je Baxa dejal, da se ni prav nič posebno obnesla. Zveza mora v jeseni z vlado obračunati. — Profesor Masaryk se je včeraj vkrcal v Bremen na parnik »Barbarossa«. Masaryk se popelje v Newyork, kjer bo imel več predavanj.

Beck in Weckerle pri cesarju.

Ischl, 29. julija. Beck in Weckerle sta dospela v Ischl včeraj ob 1/8. zjutraj. Cesar je najprej sprejel v avdijenci Becka. Avdijenca je trajal od 11. ure do 1. popoldne. Beck je poročal o stanju nagodbenih pogajanj. Beck je ob 4. uri odpotoval na Dunaj. Weckerla bo cesar danes sprejel.

Nemiri na Koreji.

Söul, 29. julija. Japonska vlada je imenovala novega dvornega ministra in varuha državnega pečata ter jima zabičala, da morata reformo na dvoru izvesti v treh mesecih, ker bosta drugače odstavljena. V celi deželi stražijo vojaki železniške proge. V mestu patrolirajo japonski vojaki. Med korejsko armado se pojavljajo nemir. Včeraj so v Söulu napadli japonske policaje. Množica je razdejala sedem japonskih hiš in ranila osem Japoncev. Več Japoncev je moralo zbežati.

Proti grški propagandi v Makedoniji.

Carigrad, 29. julija. Turška vlada je vnovič pozvala grško vlado, naj prepreči prestop grških čet in četovodij čez grško mejo v Makedonijo.

Carigrad, 29. julija. Turška vlada je opozorila ekumenskega patriarha v Carigradu, da bo grškega metropolita v Dami poglana čez mejo, ker dela v Makedoniji grško propagando in povzroča nemire. Velevlasti tudi zahtevajo odstranitev grškega metropolita.

100.000 rubljev izgubljenih.

Tiflis, 29. julija. Od različnih zavojev, katere je poslala petersburška cesarska banka filijalki v Tiflisu, se je izgubil en zavoj, v katerem je bilo 100.000 rubljev. Sumi se zločin teroristov.

Nemiri v Argentini.

Newyork, 29. julija. Iz Rio de Janeiro poročajo, da je v Argentini izbruhnolo revolucionarno gibanje.

Angleški kralj Edvard in nemški cesar.

Berolin, 29. julija. »Berliner Tagblatt« poroča, da bo cesar Viljem došel v Wilhelms-höhe 9. avgusta, angleški kralj Edvard pa 14. avgusta. 15. avgusta se bodo zabijali žebli v zastave petih polkov. Slovesnemu činu bosta prisostvovala oba vladarja.

Poznanjska škofija.

Poznanj, 29. julija. »Dziennik Poznanski« poroča, da je pruska vlada vprašala Vatikan, ali bi bil zadovoljen, ako vlada imenuje za nadškofa v Poznanju franciskanskega patra Napurjuscha, ki je poljščine popolnoma zmožen.

Gibanje med policaji.

Belfast, 29. julija. 500 kraljevih irskih policajev, ki so tu zaradi štrajka pristaniških delavcev morali opravljati težko službo, je na shodu sklenilo zahtevati 1 šiling plače na dan več, zvišanje pokojnine in koalicijsko svobodo. Ker policaji niso hoteli ubogati svojega častnika poveljnika, ki jim je obljubil, da bo njihove zahteve predložil pristojni oblasti, da pa morajo shod zaključiti, je poveljnik z ostalimi častniki vred shod zapustil.

Dnevne novice.

+ Odkod nenadni preobrat pri liberalcih?

Čudno hitro je »Slovenski Narod« izpremenil svoje nazore o volivni reformi za deželni zbor. »Mi hočemo splošno in enako volivno pravico ali pa nič«, so prej rekli, ko so si mislili: Saj je vlada izjavila, da za deželne zборе splošne in enake volivne pravice ne dopusti. Tudi Hribar je v državnem zboru govoril za splošno in enako volivno pravico, češ, govori se lahko, saj nič ne bo iz tega. Zdaj je pa postalo verjetno, da bi vlada morda po izkušnji

v državnem zboru vendarle privolila, in češki socialisti agitirajo s tako silo, da so se liberalci kar ustrašili, češ, morda pa se le zgodi! In takoj je »Narod« začel pisati, da s splošno in enako volivno pravico za deželne zборе itak nič ne bo, celo opominja vlado na njeno prejšnjo besedo in izjavlja, da so liberalci zadovoljni tudi s kurialnim zastopstvom, če se jim le omogoči, da v veleposestvu kakšnega svojega reveža spravijo v deželni zbor. To je značajnost, da se Bogu smili!

+ Ljubljanski liberalci so vsi srečni, da je zopet potrjen za župana Iv. Hribar. Iz veselja, da imajo še vleznačajnega župana, ki je Hrvatom podpisal krščansko-socialni program, bodo mu v svojem navdušenju na »krščansko-socialni« podlagi 2. avgusta priredili primerno tuljenje po Ljubljani, vse seve strogo na Hribarjevem sedanjem cerkveno-ver-skem programu. Sodelovala bo tudi »Zveza slovenskih pevskih društev«, ki svoje delo kaže tudi to pot samo v prirejanju — podok-nice. Predsednik »Zveze« je prof. Stritof, tajnik pa neki magistratni uradnik. Društvena godba bo Hribarju igrala »Lueger marš«, ker je Weiskirchnerju častital, gg. liberalni pevci v »Zvezi slovenskih pevskih društev« pa bodo zapeli Hribarju »papeževo himno« s hrvaškim tekstom, z metalcem svetlobe se bo svetica nad banko »Slavijo« mavrica (iznajdba Hribar) v izloženem oknu »Slovenskega Naroda« bodo pa razstavljena Hribarjeva nemška dolžna pisma in od Hribarjevih solz razmočeni Hribarjev podpis na pogodbi nemško-slovenske zveze. Želimo, da se tega slavlja udeleže tudi vsi tisti župani z dežele, ki žele, da bi ljudstvo čimprej pomedlo ž njimi. Opo-zarjamo gg. liberalce tudi na to, da tudi to pot v proslavo slovenske prosvete in v proslavo na višku slovenske prosvete stoječega Ivana Hribarja pobijejo zopet lahko par šip po Ljubljani, ker je sedaj pobijanje kazensko postalo cenejše kot pa nove šipe. Iv. Hribarju naj kot častni dar njegovega dosedanjega političnega delovanja na Dunaju kupijo lesenega konjička, ker na drugem konjičku v slovenski politiki ne bo več sedel. Prepričani smo, da se bomo dne 2. avgusta zvečer v Ljubljani izbornu zabavali — kakor vedno, bodo tudi to pot za svojo smešnost liberalci korenito poskrbeli.

+ Dvoboj med častniki omejen. Posebno rezervatno povelje popolnoma prepoveduje dvoboj med častniki v slučajih težkega in si-rovega razžaljenja. V takem slučaju mora polkovni poveljnik razžalilca postaviti pred častniški častni sod, ki mora razžalilca, ako je neosnovano napadel, strogo kaznovati, oziroma uvesti proti njemu kazensko postopanje. Dvoboj je v tem slučaju strogo prepovedan. Častni sod d. razžaljenemu drugo primerno zadoščenje. Dvoboj se vrši na izrečno zahtevo častnega sode le v slučajih, kjer je razžalitev takega intimnega značaja ali pa se opira na resnična dejstva, katerih na podlagi sod-niškega postopanja ni mogoče rešiti tako, da bi razžaljenec dosegel primerno zadoščenje in ako ni nobene druge poti za poravnava. Taki slučaji so seveda izvanredno redki. — S tem odlokom se bomo knalu obširneje bavili. — Vprašanje o dvoboju s tem še nikakor ni rešeno. Dolžnost vojaške uprave je dvoboj popolnoma prepovedati in se postaviti čisto na stališče kazenskega zakonika, ki dvoboj čisto po pravici označuje za zločin enake stop-nje kakor umor. V času demokratiškega ljud-skega parlamenta ni nobenega prostora več za navade iz časov klavitezev, donkišoterij na vojaškem polju mora biti enkrat za vselej konec. Na Angleškem je kraljica Viktorija dvoboj med častniki brezpogojno prepove-dala; le Nemčija ima kot dežela najbolj raz-vitega klečeplaztva sumljivo prednost, da se dvoboja med častniki zato ne upa odpraviti, ker je cesar zanj: pravniki, ki ravno sedaj v Nemčiji izdelujejo reformo kazenskega prava, so zaradi tega v veliki zadregi, kakšno teorijo bi iznašli, da bi opravičili sablaške navade moralno defektnih kavalirjev. Je pa še drugo vprašanje, kako prepovedati dvoboj v slučaju častnih afer med častniki in civilisti. Vojaška uprava se krčevito brani urediti to vprašanje in vendar je ravno to najbolj pereče. Koliko-krat se primeri, da kak nevalificiran pobalin brez povoda žali častnika z namenom, da ga spravi ob šaržo. Častnik je vsled predpisov »častnega postopanja« — ki niso mimogrede rečeno noben veljaven, nikdar potrjen zakon, ampak avtonoma določila častništva, katera pa vsakega častnika vežejo — prisiljen vsled takega napada čutiti se razžaljenega, tudi ako bi takega napadalca drugače ne smatral niti za vrednega, da ga pes povoha. Potem pa mora še sprejeti dvoboj in častni sod mora, večkrat celo proti svojem najboljšemu pre-pričanju, častnika prisiliti, da odloži šaržo, ako dvoboja ne sprejme. O tem bo še prilika go-voriti pri zasedanju delegacij.

+ Šesti avstrijski katoliški shod se vrši letos od 16. do 19. novembra.

+ Osebna vest. Iz Rima se nam poroča: Te dni je napravil na tukajšnjem gregorijanskem vseučilišču g. dr. Srebernič doktorat iz bogoslovja.

+ Vabila na prvi sestanek slovenskega in hrvatskega katoliškega dijaštva v Zagrebu so bila pretekli teden razposlana. Ker je lahko mogoče, da se je kdo pomotoma prezrl, ali se mu poslalo vabilo na napačni naslov, opo-zarjamo, da se dobe vabila in spored še na občem zboru »Slov. dijaške zveze«, ki se vrši v soboto, dne 3. avgusta ob 9. uri do-poldne v dvorani »Rokodelskega doma«.

+ Deželni predsednik v Cerknici. Gosp. deželni predsednik je prišel v Cerknico v četrtek ob polu 4. uri. V občinski pisarni sta se mu poklonila dva zastopnika bližnje dekanij-ske duhovščine, nato g. župan s par odborniki in gg. nadučitelja cerkniški in grahovski. — Sprejem je bil malomaren in zelo slab. »Za-

edni», liberalno navdahnjeni občinski odbor je hotel odlikovati po »Narodovem« pove-
n. Zastave so bile samo na župnišču, zvo-
ku in na hiši »hranilnice in posojilnice«. Tudi
a občinski pisarni ni bilo zastave. Kaj je ob-
inski odbor s takim nastopom mislil sebi ko-
istiti? Prihodnji spomlad bodo delali tako
rjavo potrebni vodovod; nekaj podpore je
e zagotovljene, a bi radi še večjo dobili, in
o je omenjal g. župan, a če je liberalno stran-
arstvo za to najboljšo priporočilo, naj sam
resodi. Ko so pa dne 14. julija prišli v Cer-
kico postojinski sokoli, pa naši liberalci niso
redeli, kaj bi vse storili. Razobesili so zastave,
li so jim nasproti, sprejeli jih s frakarskim na-
govorom, kakor bi to bilo bogvé kakšnega po-
nena, če pride 19 Sokolov. Potem pa še taki
lavospevi po liberalnih listih! Saj vemo, za-
aj so tako delali in zakaj je bila g. Popoviče-
ra duša cele prireditve, kakor jo imenuje neki
ist. Narodnost jim ni veliko mar, ampak vse
aj drugega. G. nadučitelj je zadnjič dal na
oli razobesiti zastavo, ko pa pride sem de-
elni predsednik in načelnik deželnega šol-
kega sveta, pa je na to »pozabil«. Tudi g. po-
tar in predsednik krajevne šolskega sveta
e ni spomnil na zastavo, par Sokolom na čast
a jo je razobesil, da se je videla na cesto. Li-
eralci so pa politiki, da jih je veselje gledati!

— **Poštna vest.** Vsed posredovanja dr-
javnega poslanca gospoda Pogačnika ustano-
vili se je brzojavni urad pri sv. Janezu ob
Bohinjskem jezeru ter vpeljala trikrat na dan
poštna zveza med Bohinjsko Bistrico in sv.
lancezom. To je za povzdigo prometa tujcev
Bohinju velevažnega pomena, zato bodi go-
podu Pogačniku srčna hvala. — Več gostov.

— **Ponesrečeni lovec.** Dne 25. julija t. l.
okolu dveh popoldne šli so rudarji Peter Strel,
Anton Lapajne in Janez Čar, vsi iz Spodnje
drije v lovišče »Hladišče« na lov. Strel je
zapustil tovariša, med tem ko sta Lapajne in
Čar ostala v tem gozdu. Okolu četrte ure se
e nebo zatemnilo in je pričelo deževati. Čar
je je napotil proti domu. Lapajne pa je ostal,
še, da v deževnem vremenu se radi srnjaki
pokažejo. Ker Lapajneto do večera in celo
noč ni bilo domu, šel ga je Čar iskati, in res
ga je našel dne 26. t. m. zjutraj okoli šeste
ure na gori Kotnik mrtvega pod nekim buko-
vim štorom ležati. Lapajne je imel leve prsi
prestreljene, tudi je imel kožo odrnjeno na
desni strani vratu. Puška dvocevka je ležala
poleg njega, ena cev je bila prazna, druga pa
rabita. Našla se je tudi prazna patrona poleg
njega. Kraj, kjer je ležalo truplo, je precej
strm, mogoče je, da je Lapajne padel in se mu
je pri tem puška sprožila ali se je pa ž njo
gral. Da bi bil kdo drugi kriv njegove nesreče
je zelo dvomljivo, kjer je s svojo rodovino,
kakor tudi s sosedi živel v najlepši slogi.

— **Zaročil se je** g. Anton Peterlin, profe-
sor na kranjski gimnaziji z gospo Guzelj-Puč-
nikovo iz Kranja.

— **Umrl** je v Pragi msgr. dr. Frančišek
Borg. Krásl, posvečeni škof praški, z naslo-
vom škofa elevteropolskega, prošni metropol-
tanskega kapitlja v Pragi. Pokojni dr. Krásl
je bil vnet znanstvenik in marljiv pisatelj, ki
se je bavil predvsem s češko nabožno in apo-
logetičsko literaturo in pisal tudi mnogo o če-
ški zgodovini. Plod dozorelih študij je nje-
govo obširno zgodovinsko delo »Arnošt hra-
b Harrach«, dalje knjiga o sv. Prokopu in
o sv. Vojtehu. Mnogo člankov je spisal za »Ča-
scpis katol. duhovenstva« in za »Zbornik« li-
terarnega društva »Vlast«. Za svoje spise je
bil imenovan za dopisujočega člana »Češke
akademije«. Deloval je pri društvih »Dědictví
sv. Prokopa« in pri »Katoliškem tiskovnem
društvu«. Mnogo zaslug si je pridobil kot
predsednik »Krščanske akademije« in kot sta-
rosta »Jednote sv. Václava«. Trdil se je za
umetniško dovršitev stolne cerkve sv. Vida
na Hradčanih. Iz teh dejstev se vidi, da so
katoliški Čehi v Kráslu izgubili eno najbolj
delavnih znanstvenih sil. Svetila mu večna
luč!

— **Slavnost v Dobu.** Včeraj se v Dobu
pri Domžalah slovesno blagoslovila zastava
»Katoliškega slovenskega izobraževalnega
društva«. Te lepo uspele slavnosti ude-
ležila se je tudi »Krščanska socialna zveza« v
Ljubljani po deputaciji z zastavo. Dalje ude-
ležila so se tudi katoliška slovenska izobraže-
valna društva Mengeš, Domžale in Dob z za-
stavami. Ob pol deseti uri dopoldne zbrala so
se vsa društva pred hišo kumice blag. gospo-
dične Marije Vilar, kjer je imela lepo oble-
čena deklica nagovor na kumico. Potem od-
korakala so društva na čelu jim »Domžalska
godba« v župno cerkev k blagoslovljenju za-
stave in sv. maši. Novo zastavo nosilo je
šest, trak pa tri belo oblečene deklice. Novo
zastavo blagoslovil je preč. gospod dr. M.
Opeka. Po blagoslovitvi imel je le-ta slavn-
nostni cerkveni govor, v katerem je v krasnih
in vznešenih besedah slikal pomen besedi »Za
vero, vedo in materino besedo«, katere so za-
pisane na novi zastavi. Po slavnostnem cer-
kvenem govoru bila je sv. maša. Po maši
pozdravila je zopet ena izmed deklic preč. g.
dr. M. Opeko, izročivši mu krasen šopek. Po-
tem je bil obhod po Dobu, katerega so se ude-
ležila vsa društva in nebroj ljudstva. Popol-
dan bila je veselica v prostorih g. Boštjana
Zarnika. Igrali sta se igri »Garcia Moreno«,
žalozna v 5. deanjih in »Krcmar pri zvitem
rogu«, burka v 1. dejanju. Vsi igralci izvršili
so svoje vloge častno. — Tako se je končala
slavnost blagoslovljenja najmlajše naše za-
stave. Mirna in tiha, brez vsacega vršča, a
dostojna je bila ta slavnost. Tovarišem in
tovaršicam, ki so zbrani pod to zastavo, kli-
čemo: Nevstrašeno na delo »za vero, vedo
in materino besedo«.

— **Železnica na Triglav.** O tem se še po-
roča: Nova alpska železnica je pravzaprav
še odkrila širnemu svetu krasoto gorenjske
strani, zlasti romantični Bohinj in divni Bled.

Število letoviščarjev vidno narašča. Sedaj pa
je stopil na plan projekt, ki bo gotovo imel
veliko privlačno moč na tujski promet: zgrad-
ba železnice na Triglav. Inženir dr. Friderik
Steiner v Pragi je že dobil koncesijo za pri-
pravljalna dela. Projektovana železnica bi vo-
dila iz Bohinjske Bistrice čez Stare Fužine na
velikana Triglava. Na pripravnem kraju v tri-
glavskem pogorju se zgradi planinski hotel.
Upati je, da se projekt čimprej uresniči.

— **Srebrno poroko** sta praznovala 26. t.
m. v Šmartnem pri Litiji g. Josip in Marija
Stare. G. Josip Stare, grajski oskrbnik v pok.,
je obhajal predlansko leto petdesetletnico slu-
žbovanja pri knezu Windischgrätzu. V teku
petdesetih let je imel tri gospodarje. Na mnoga
še leta!

— **Hitrejše vožnje namerava** uvesti južna
železnica, ki je tekom dveh let zamenjala do-
sedanje železniške šine z novimi Vignol-
si-nami, ki so dozdej že položene na progi Du-
naj-Maribor.

— **Nesrečna smrt.** V Strugah so našli v
sredo, dne 24. t. m., zjutraj ob cesti pred žup-
niščem mrtvega Franceta Kneza, hlapca pri
Ferbežarju. Prejšnjo noč je še v gostilni in
pred župniščem na nepopisno sirov način blat-
til škofa in domačega župnika, preklinjal Boga
in sv. Rešnje Telo. Zadnje besede, katere
je slišal cerkovnik ob polnoči, so bile strahov-
vito zasramovanje M. B. Revež je na mestu
od preoble pičaje streptal in pred kapelico
Lurske M. B. na obrazu obležal. Pokopan je
bil brez vsakega zvonjenja. Glas ljudski: To je
kazen božja!

— **Podružnica »Slovenskega planinskega
društva«** za selško dolino napravi v sredo,
dne 31. t. m. izlet na Ratifovec; vrne se skozi
Jelovico in Dražgoše.

— **Inženirski izpit** napravili so na graški
tehniko Slovenci: Karol Polak v Trzinu, Sla-
voj Poznik v Krškem, Viktor Turnšek v Na-
zarjih.

— **Strelna udarila.** Iz Polšnika se poroča:
V četrtek, dne 25. julija, proti večeru je zopet
strela užgala na Gorenjem Mamolju; udarila
je v kozolec Janeza Primca, ki je do tal pogor-
rel. To je tam gori letos že drugi slučaj. Letos
ima ta nebesna moč veliko oblast čez naše
hribe. Kadarkoli grmi, že treska in vžiga. Dež
nam pa tudi nagaja, da ne more žito zoreti in
ne morejo ajde pravočasno sejati.

— **»Deželno pomožno društvo za bolne
na pljučih«** priredi v ponedeljek, dne 29. t. m.
ob pol 6. uri zvečer v bibliotčni dvorani c.
kr. deželne vlade odborovo sejo z naslednjim
dnevni redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje
seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Odobrenje
načrta in proračuna za otroško zavetišče. 4.
Določitev honorarja za društvenega zdravni-
ka. 5. Slučajnosti. — Z ozirom na važnost
dnevnega reda prosijo se p. n. gospodje od-
borniki, da se polnoštevilno udeležijo seje.

— **Krojači stavkajo** v Petrinji, ker imajo
premajhno plačo. Delodajalci so imeli že po-
svetovanje ter upajo, da bode stavka kmalu
končana.

— **Okoli Poreča** je toča pobila precej
poljskega pridelka. Kmet, ki je upal, da vsaj
nekaj vina pridelal, obupa.

— **Tatvina v cerkvi.** Pred dnevi se je
neznan tat splazil, najbrže skozi kako strešno
okno, v podružnico v Grosuplem ter vliomil
v nabiralnik, iz katerega je pobral ves denar,
okoli 15 kron. Cerkvena vrata so bila popol-
noma nepoškodovana.

— **Mornariški upravi v Pulju** očitajo so-
cialni demokratje, da je nekaj starih torpe-
dovk, ki so imele hitrost 16 vozlov v uri —
sedanje torpedovke preplevojo do 25 vozlov
— prodala nekemu zasebnemu špekulantu za
5.000 do 7.000 kron za vsako, dasi je pred
nekoliko leti za popravilo vsake izmed teh tor-
pedovk izdala 20.000 K. (Te torpedovke se
zdaj nahajajo v Kopru, kjer jih spreminjajo
v pasažerske ladjice za zvezo Koper-Trst.)
+ **Zavarovanje pomorščakov** izdeluje
ministrstvo. Največje težave za zakonski na-
črt so neurejene in nestalne razmere ribičev
in pomorščakov na malih obrežnih jadrnicah
in parnikih, katerih je mnogo več kot visoko-
morskih pomorščakov.

— **Dvojna mera naše vlade.** Graška »Ta-
gespost« poroča: Leta 1906 je kupil graščino
Kamen, občina Begunje pri Radolici, lesni tr-
govec Dolenc iz Škofje Loke za 350.000 K.
Ker pa je vlada 587 oralov obširni gozd že
leta 1898. proglasila kot »varovalni« gozd in
zato ni dovolila Dolencu, da bi ga posekal,
prodal ga je za 450.000 K Italijanoma Pisquetti
in Venieri iz Vidma; toda tudi ta dva ga nista
obdržala, ampak prodala Umberto Grandu, ta
pa društvu »Societa Anonima per Industrie
Forestali« v Rimu za 550.000 K obdržavši del
gozda, vreden 130.000 K. Gozd je dosegel to
skoro dvojno prvotno ceno le, ker je oblast
dovolila, da se smejo tri petine vsega gozda
posekati, kar pa pri »varovalni« gozdih do-
slej še ni bilo v navadi. Begunjski s strahom
gledajo v bodočnost, ker bodo sedaj še bolj
trpeli po povodnji, ki jim je pred štirimi leti
odnesla mostove in mnogo rodovitne zemlje.
Da bi imelo pogozdovanje kaj uspeha, ni mno-
go upanja, ker je zemlja plitva, vrhutega pa
plazovi jako številni. Čuditi pa se mora vsak-
do, da naša vlada domačinu ni pustila izsekati
gozda, tudi dela ne, dočim je dala tozadevno
dovoljenje inozemskemu društvu ter pripomo-
gla, da bodo romale naše kronice čez mejo.
Tako pristransko postopanje se mora odločno
obsojati, tembolj, ker bodo občutno prizadeti
tudi naši kmetje, tujec pa se bode smejal v
pest.

— **Planinski oril** so zopet letos gnezdili v
nanašnem pečevju nad Stranami. Predjam-
ski lovci so jih že delj časa opazovali, a do
gnezda ni bilo mogoče priti. Pred par dnevi
se je lovecem posrečilo priti v bližino gnezda,
v katerem je tičal kakor puran velik mladič.
Pod vodstvom g. logarja Majerja šlo je več

mož in lovec v vrmi in so poskušali priti do
gnezda. Po veliki navpično stoječi steni so
spustili enega moža navzdol do bližine gnez-
da. Gnezdo je bilo v podmolju napravljeno iz
vej tako veliko, da bi se dalo na enem vozu
komaj peljati. Ko je na vrvi viseči človek pri-
čel s kljukastim drogom razdirati veliko vej-
nato gnezdo, se je mladič spustil nizdol, kakih
500 metrov daleč in končno sedel na tla. Šli
so za njim in ga res našli. Ker se ni mogel
od tal dvigniti, so ga končno ujeli in se sedaj
nahaja popolnoma nepoškodovan v ujetništvu
v predjamskem gradu.

Ljubljanske novice.

Shod stavkujočih mizarjev.

Včeraj se je vršil v areni na vrtu »Na-
rodnega doma« socialnodemokratski shod ljub-
ljanske organizacije mizarjev ob udeležbi nad
200 delavcev, da se informirajo o stanju poga-
janj in navdušijo za nadaljni boj. Glavni za-
htevi delavcev sta znižanje delavne dobe na
devet in pol ure in določitev minimalne plače
na 3 K na dan. Shod se je vršil dostojno iz-
vzemši nekatere nepotrebne in neumestne
medklice. Ob deseti uri otvoril shod sodrug
Pajntar, ki je bil izvoljen tudi predsednikom,
in podeli besedo sodrugu mizarju Tokanu, ki
izvaja sledeče:

Razmere med ljubljanskimi mizarškimi
delavci so postale take, da se je moralo nekaj
ukreniti, da se izboljša položaj. Že iz početka
smo bili prepričani, da je to, kar se doseže
mirnim potom, več vredno, kot pa, kar se
pridobi z bojem. Toda tako ni šlo, a vsaj po-
izkusili smo s prošnjami, in sicer pred dve-
ma letoma. Kazali smo tedaj na vsestransko
draginjo ter na povprečno tedensko plačo 17
do 18 kron, s katero delavcu, osobito ože-
njenemu, ni mogoče izhajati. Odgovorili so
nam, da smo sami krivi draginje, ker vedno
zahtevamo večje plače. To ni res. Starejši de-
lavci vedo, da se je pred 10 do 15 leti z
manjšo plačo ložje izhajalo, kot pa sedaj z
večjo. Kako naj delavec živi, če še žena ne
zasluži? Delodajavci nas niso hoteli razumeti,
češ, saj ni taka draginja in skoro bi se bilo
zgodilo kot v Toplicah na Češkem. Tam so
rekli delavcem: »Če je meso, vino, pivo itd.
drago, jejte fižol, krompir in take stvari, in
pijte vodo.« Toda meso in vino ter pivo so tudi
za nas delavce ustvarjeni. Čimboli smo
prosil, tembolj so bili osorni, dokler se ko-
nečno sploh niso več menili. Začela se je
splošna stavka. Udali so se že toliko, da bi
zvišali nekoliko plače, a da bi znižali de-
lavni čas, o tem niso hoteli čuti ničesar in
vendar okrajanje delavnika ni samo življenj-
sko, ampak tudi kulturno vprašanje. Od tega
delodajavci ne bodo imeli najmanjše škode.
Če opoldne zahtevamo eno in pol ure pro-
stega časa, je to upravičeno, kar radi dragih
stanovanj morajo delavci stanovati v pred-
mestjih. Ako pa kdo hoče kositi v gostilni,
si bode pri ljubljanski draginji dvakrat pre-
misli. Od ene krone za kosilo ne ostane ve-
liko ali pa nič. Tega delodajavci ne dovolijo
na noben način. Druga naša zahteva je do-
ločitev minimalne plače in povišanje plače. Se-
danje medzne razmere so sramotne. Nanovo
došli mizarji so dobivali po 90 krajcarjev na
dan. (Sramota.) S tem je nemogoče pošteno
živeti, tudi z 2 ali 2-4 K ne. 3 K zahtevamo
najmanj na dan, boljši delavci pa bodo do-
bivali tudi več.

Če so pri deveturnem delavniku dosegli
to v Celju, Trstu, Celovcu, Solnogradu, bo
mogoče tudi v Ljubljani pri devet in polurnem.
Naše zahteve niso pretirane, nočemo odreti
delodajavcev in jim škodovati. Odnehali ne
bodem in tudi ne moremo, ker boj stane de-
nar in žrtve. Na sladke besede ne pojdemo
več, prepričani, da se nič ne doseže, ako ne
pokažemo rogov. Boj smo odkladali, šele, ko
se mu ni bilo mogoče več izogniti, smo ga
sprejeli in ga ne bomo opustili, dokler delo-
dajavci ne odnehajo. Če nočejo, tudi mi ne
moremo imeti do njih ozirav. Drugod so do-
segli svoje zahteve brez boja sporazumno,
v Ljubljani tega še ni bilo doslej.

Za njim je nastopil predsednik zveze les-
nih delavcev Mrvička, ki je v nemščini po-
navljal Tokanova izvajanja o delavskih raz-
merah v Ljubljani in ostro prijemal deloda-
javce, ki trdijo, da teh zahtev ne morejo iz-
polniti, ker smo v Ljubljani. (Klic: Hribar.)
Mislijo, da imajo pred seboj delavce kot pred
dvajsetimi leti. Delavci ne zahtevajo osem ur,
ampak devet in pol ure. V teh razmerah ne
morejo živeti. Gospodje menijo, da so delavci
le nahujskani. Razmere same silijo delavca v
boj. Delodajavci mislijo, da bodo propadli, če
dovolijo minimalno plačo. Toda kaj naj cela
družina počne s 3 kronami, zlasti če je šte-
vilna družina ali so nekateri bolni. Da je mo-
goča minimalna plača, zato imamo zgled dru-
god, kjer podjetniki niso ne le propadli, ampak
se jim je premoženje še povečalo. Odstotnega
zvišanja ne bomo dovolili. Zahtevali bomo
več, ker več zaslužimo. Čim se okrepi orga-
nizacija, bodo se morali delodajavci izpameto-
vati. Dasiravno brijemo neenak boj, ker mo-
remo kapitalu nasproti postaviti le svoje delo,
nas napravlja naša solidarnost nepremagljive.
On se je bal, ker je okoli Ljubljane »vse čr-
no«. Toda tudi tam so pokazali delavsko za-
vest. Bojevali se bomo, če treba, tudi cele
tedne in zanesli čut za solidarnost tudi ven,
v okolico, ker tam upajo delodajavci dobiti
popolnoma indiferentne delavce. Toda tudi v
tem oziru je vedno boljše in zato bodo morali
tudi delodajavci postati pametnejši. Boj se na-
giba že h koncu, kajti najmanj tretjina mi-
zarjev je že odpotovala, ker je drugod boljše
kot pri nas in ne bodo se vrnili. Tudi nas ni-
česar ne veže na Ljubljano. Delavec nima
hiše, svojo last poveže v »punkelček«, ga
oprta in gre drugam. (Klic: Črnuhi tega ne de-

lajo! Govornik: Teh ne potrebujemo, naj
ostanejo doma.) Podjetniki nočejo priznati na-
še organizacije, a sami nastopajo popolnoma
dogovorno, čeprav so preje med seboj uganjali
najhušo konkurenco. Že to je sad naše or-
ganizacije. Škoda, ki jo trpe, jih bode izpa-
metovala. Mi ne moremo nazaj. Naš boj je
kulturni boj, za skupnost. Če ima delavec do-
volj plače, more tudi otroke dobro vzgojiti,
da morejo kot ljudje živeti.

Za njim nastopi znani soc. demkrat Et-
bin Kristan. Po njegovem mnenju je žalostno
znamenje za Ljubljano, da za današnji shod
zadošča ta arena. Če bi se vršila kaka ve-
selica, še tako neumna, bi ne zadoščal cel vrt.
Seveda umazani tišlarji, ti naj bodo sami. Se-
danja mizarška stavka je za celo Ljubljano
večjega pomena, kot kaka slavnost. (Klic:
Prešernova.) Stavka je kritična za celo Ljub-
ljano in njeno ne preveliko industrijo. Stano-
vanja so tako draga, da morejo ubožnejši sloji
stanovati le pod streho ali pa v kletih. Cene
živil so tako visoke, da se delavčeva žena,
ko pride na trg, praska za obema ušesoma.
Zadnja leta so se dvigale od tedna do tedna
in če so se za nekaj časa ustalile, niso šle
potem nazaj, ampak vedno kvišku. Brez za-
sluška žene, ki je za Ljubljano tipičen, de-
lavec ne more živeti. S tem so podjetniki ra-
čunali, češ, »baba naj gre v tobačno tovarno«.
S tem se razdira družina, s tem se trga žena
od nje. Stavka se je pripravljala leta in leta
in če bi bili mojstri pametni, ne bilo bi pri-
šlo do nje. Že pred dvema letoma so dobili
naše zahteve v roke radi naše bede in ne kot
nekako demonstracijo. A lani so se norče-
vali iz stavke, češ, »pulfra nimajo«. Glavna
stvar ni »pulfra«, ampak če je pravi čas za
streljanje. Že hladnokrvnost mizarjev bi jim
bila lahko odprla oči, ker niso šli neumno,
brez premisleka v boj. Skromne zahteve, kot
so povsod v začetku boja, bi bile lahko brez
škode sprejeli takoj in bili bi na boljšem; kajti
če stavka traja štiri tedne, to gotovo ni brez
škode zanje. Dan na dan je izgubljenih mnogo
tisočakov dobička. S to izgubo bi bil pla-
čan velik del naših zahtev. In pomen stavke
za Ljubljano? Nad tretjino mizarjev je za-
pustilo mesto, mnogi so šli v Ameriko, in
zato je škandal za mestno upravo, da se za
stavko prav nič ne meni. Vedno imajo za vse
mogoče stvari »dolge jezike«, a sicer ku-
jejo le lepe fraze in spe. Ljubljanska industrija
ni velika, mizarška je prva in mesto bi se mo-
ralo brigati zanj. A delavci so dobili potro-
dilo, da imajo (seveda v liberalcih) le takrat
priatelje, kadar jih potrebujejo, sicer jih pa
ne poznajo. Naj bode to šola za bodočnost.
Brez tuje pomoči, da celo brez simpatij od
strani občinstva smo stavko vzdržali do da-
nes. Podjetniki, izprva trdoglavi, so se sčas-
oma omečali, ker nam same mogočene be-
sede ne imponirajo. Ker izgubljajo mnogo do-
bička, pokazali so nekoliko volje za porav-
navo. Kak bode uspeh, on ne ve, ve pa, da
je razpoloženje med mizarji tako, da delo-
dajavci nikakor ne smejo računati na nedisci-
pliniranost. Lahko so spoznali, da med delavci
korupcije v obliki stavkovkaj ni. Stavke zlo-
miti ni mogoče, mogoče je le, da pride mizar-
ska obrt na kant. Čas je tak, da se mizarjem
ni bati pogina, ker delavec povsod primani-
kuje in delo se dobi povsodi. Kdor drugod za-
služi 4 K, ne bode tako neumen, da bi šel
v Ljubljano delat za 2-4 K. Še drug moment
je treba vpoštevati. Če je Avstrija za svetom
50 let, je Kranjska še za Avstrijo 50 let. Pri
nas zahtevamo devet in polurni delavnik, na
Francoskem in Angleškem je postavno vpe-
ljan osemurni. In kdor ga je vpeljal, ga go-
tovo ne bode hotel v svojo škodo odpraviti.
Tudi tri krone na dan je premalo. Sedanji boj
je samo začetek epizode boja, ki bode trajal,
dokler ne bode dosežen končni cilj. Anoma-
lija je, da delavec nima v ustavni državi be-
sede v podjetju in vendar je tudi pri njem ude-
ležen. Delodajavec je vložil vanj denar, de-
lavec svojo moč. Tudi podjetja se morajo de-
mokratizirati.

Govornik napada radi visokih cen mesa
tudi Auersperga, »klerikalce« in agrarce, češ,
da pri nas sploh ni živinorejcev, kajti ti so
le veleposestniki. Po njegovih mislih ne bode
ravnotežja, dokler ne bodo delavna sredstva
socializirana in kapitalistični zistem vržen.
Kar dosežemo s to stavko, ni naš cilj, ampak
sredstvo za večji boj, ki ga bode treba biti,
da pridemo do uresničenja socialističnega
programa.

Predsednik pove, da bo jutri zvečer naj-
brže sestanek in zaključil ob tri četrt na dva-
najst shod.

• • •

Ij **Pevski sestanek.** Preteklo soboto se je
v preddvorani hotela »Union« vršil dobro ob-
iskan sestanek pevcev pevskega društva
»Ljubljane«. Po navdušenem nagovoru pred-
sednika brata Šturma je poročal tajnik gos-
pod Potnik, da šteje dosedaj društveni zbor
že do 60 dobro izvežbanih pevcev. Sklenilo
se je poleg zbora ustanoviti še pevsko šolo.
**Pevske vaje so vsako sredo in vsak petek
ob 8. uri zvečer** v dvorani »Slovenske kršč.
socialne zveze«. Františkanske ulice, hiša
stavbinske družbe »Union«. Zeleti je, da se pri-
druži še mnogo novih pevcev. Že sedaj so
v bratski slogi v zboru zastopani vsi stanovi.
Slovenski pevci vseh stanov, pristopite k
»Ljubljani« in ustvarite iz nje zbor, ki bo na
čast Ljubljani in slovenski pesmi! **Posebna
vabila se za prihodnjo sredo ne bodo razpoši-
ljala.** To poročilo naj vsakemu zavednemu
pevcu zadošča. Vsak naj tudi agitira v znanih
mu krogih za pristop k »Ljubljani«. Na mnogo-
brojno svidenje v sredo zvečer!

Ij **Legar (tifus) v šentpeterski vojašnici.**
Česar se je bilo bati, se je zgodilo. Tudi med
moštvom domačega 17. pešpolka v Ljubljani
se je pojavil tifus. Zanesli so ga z vojaških
vaj iz Postojne. — Do včeraj so morali oddati

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12 Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

2469 150-38

v vojaško bolnico že 24 moži; obolen je tudi stotnik Breindl. Odposlano je obširno poročilo na korno poveljstvo v Gradec. Govori se, da v Ljubljani nameščen bataljon 17. pešpolka iz tega vzroka ne odide na vaje na Koroško, ampak ostane doma. — Še nekaj glede šent-peterske vojašnice. Mi se le čudimo, da se v tem starem, do tretjine lesenem poslopju ni že popred pojavila kaka bolezen. Vodovod je nezadosten, zato pa je v rabi še vedno stari vodnjak na dvorišču. Stranišča pa so taka, da se usmili Bog! Razven tega pa popolnoma prosta in nezavzeta. Ta kričeči nedostatek smo že dvakrat ožigosali, pa vojaška uprava se menda čuti vzvišeno nad javno kontrolo in kritiko. Unikum je tudi, da edino podčastniško stanovanje v tej vojašnici niti stranišča nima.

lj **Nova maša.** V frančiškanski cerkvi je včeraj daroval prvo sv. mašo č. g. Edvard Šimic iz Kranja. Obenem so ta dan priznavali stariši g. novomašnika srebrno poroko. Slavnostni govornik g. stolni vikar Potokar je v svojem cerkvenem govoru omenjal obeh slovesnosti. Izborna je popeval cerkveni zbor pod spretnim vodstvom preč. g. p. gvardijana Hugolina, vse pa je očaral operni pevec g. Betetto s svojim solopetjem »Ave Maria«. Pevski zbor je spremljal vojaški orkester.

lj **Požar na Deghenghijevi parni žagi.** V soboto okoli trideset na 12. ponoči je čuvaj na gradu naznanil s strelom, da gori Deghenghijeva parna žaga za Bežigradom. Kolikor ni zbudil po mestu občinstva strel, ga je zbudilo trobentaenje ognjegasev. Ko se je zaznalo, da gori parna žaga, je vse vrelo tja, tako da je bil ves prostor okoli žage natlačen občinstva in policija, orožništvo in vojaštvo je imelo dovolj posla, da so napravili prostor ognjegascem. Ogenj je bil velikanski. Nenadoma je bilo celo poslopje parne žage v ognju. Prosto-voljno gasilno in reševalno društvo, kakor tudi požarna bramba iz Šiške sta neumorno delovali, a tega poslopja ni bilo mogoče več rešiti že zaradi pomanjkanja vode. Ognjegasci so vodo dobili z Dunajske ceste, kamor so napeljali 150 metrov cevi. Gasilci so morali delati in gledati le na to, da se ogenj ni razširil na druga okoli stoječa poslopja. Ogenj je vničil celo poslopje, pogorel je ves les, kar ga je bilo v poslopju in v sušilnici. Tudi stroji so pokvarjeni. Lastnik ceni škodo do sedaj na 100.000 K. Gasilci, kakor straža, so ostali na pogorišču celo noč in gasili še tudi včeraj in danes, ker se iz sušilnice še vedno kadi. Kako je ogenj nastal se faktično še ne ve, ve se le toliko, kdo je šel zadnji iz tovarne. Ko je prišel čuvaj iz bližnje hiše, je opazil ogenj in vdrl s silo v strojnico in hotel ogenj pogasiti, a ga ni mogel, ker je bil že preveč razširjen. Deghenghi je bil zavarovan, a zavarovalnina ne pokrije škode.

lj **Kje smo vendar?** V soboto ponoči, ko je izbruhnil ogenj v skladišču g. Deghenghija, naznanjal je to novico občinstvu ljubljanski ognjegasec z besedo »Feuer!« Pač čudno je slišati kaj takega v glavnem slovenskem mestu, ko poveljuje gasilno društvo v slovenskem jeziku. Morda da ta-mož še nemški ne zna, pa se kaj takega domisli. V bodoče naj se le posluži svojega materinega jezika, ki je tako mil in naj ne kliče »Feuer!« ampak »ogjenj!« Zavedajte se, da smo na Slovenskem, in sicer v glavnem mestu.

lj **Trdosrčna stranka.** Pod tem zaglavjem smo v sobotni številki priobčili notico o neki vdovi, ki je bila baje pri gospodarju zaklenjena in jo je šele policija oprostila. Kakor se nam z druge povsem verodostojne strani zatrjuje, se je vršila stvar bistveno drugače. Dotični ženski je gospodar, ker je govorila neresnice, odpovedal in sicer na 14 dni. Hotela je sicer teh 14 dni še ostati pri hiši, a je izjavila, da ne bo ta čas prav nič delala in da bo kar na postelji sedela. O kaki bolezni ni bilo govora. Res je ostala kar na nerazgrnjeni postelji cel popoldan in zvečer ni hotela k večerji, čeravno jo je gospodar klical. Tudi drugo jutro je »stavkala« in ni hotela ne delati, ne s postelje vstati. Zato je morala domača hči na trg. Ker ni bilo nikogar drugega doma, dekla pa je nepremično tičala v zadnji sobi, je morala, odhajajoč za kake pol ure, zakleniti zaradi varnosti vhod v stanovanje, kakor bi to storil vsak previden človek. Dekla pa je, ko je začutila, da ni nikogar doma, vstala in sporočila skozi okno policiji, da jo je gospodar — zaprl. Policiji je stvar seve slikala v drugačni luči kot je bila v resnici, in tako je nastala poročila o »trdosrčni stranki«, ki so ga prinesli v soboto vsi trije dnevnik. Da se zadeva s to deklo, ki ni v nobeni službi dolgo strpela in je že enkrat hotela z »boleznijo« izsiliti predčasen izstop iz službe, natančno pre-

išče, je »trdosrčen gospodar« oddal celo stvar svojemu pravnemu zastopniku.

lj **Umrli sta g. Ivan Klopčič,** posestnik Vrtnice ulice 8, in g. Lovrenc Košir. — V bolnici je umrl sluga Karol Kogovšek, star 41 let.

lj **Nasilen prisiljenec.** Dne 20. majnika je delal oddelek prisiljenec na stavbišču »Katoliške Tiskarne«. Tu je prišlo med prisiljenecema Spiro Kukovica iz Drniša in Medvedščekom do prepira in je hotel Medvedšček Kukovico s krampom udariti, kar je pa paznik Sostarič preprečil. Obtožencu se je posrečilo pri delu dobiti nekoliko špirta, s katerim se je opijal. Pograbil je kos opeke in jo dvignil, kakor bi hotel paznika udariti. A ta mu je opeko potegnil iz roke, na kar mu je Kukovica zagrozil, da ga mora ubiti, češ, da je on kriv, da je bil šest mesecev zaprt. V pomoč klicana stražnika sta ga vklenila, pri tem je pa paznika v levo nogo vgriznil. Obsojen je bil na šest tednov ječe.

lj **Preveč ga je imel pod kapo.** Neko nedeljo minulo jesen se ga je čevljiarski pomočnik Janez Stare precej napil in okoli 3. ure popoldne po Dolenjski cesti tako vpil, da so ljudje stražnika poklicali. Ker mu pa stražnik ni bil sam kos, dobil je iz bližnje stražnice pomoč. Stare jih je pa jel psovati z barabami, pri aretovanju je povrh še stražnika opetovan udaril po obrazu in redarjevo sabljo deloma iz nožnice potegnil. Priče so potrdile, da je bil Stare popolnoma pijan in on sam priznava, da ko se je streznil, ni o cellem dogodku ničesar vedel. Obiskal je več gostiln in ničesar jedel, tembolj pa pil, popoldne je pa postal kakor nor. Za kazen je dobil tri tedne zapor.

lj **Papiga je ušla nekemu gospodu** preteklo soboto. Kdor jo je dobil, naj jo prinese v naše uredništvo.

Štajerske novice.

š **Vistarini — v Ameriki.** Nemški listi prinašajo senzacionalno vest, da je drž. pravdnštvo vstavilo kazensko postopanje zoper bivšega okrajnega glavarja v Brežicah pl. Vistarini-ja. V kolikor smo mi poučeni v tej zadevi, pobral je Vistarini šila in kopita in prav previdno jo je popihal v zavetišče vseh grešnikov — v Ameriko. — Grešnik se ne more prej obesiti, dokler se ga ne vlovi in tako je razumljivo, zakaj se je kazensko postopanje vstavilo.

š **Samoumor deklice.** Zaradi nesrečne ljubezni si je poglaval kroglo v glavo 26-letna kontoaristinja Garijela Schell, v službi mariborske trvdke Pirchan. Schellova je nevarno ranjena.

š **Pogrešajo že dalj časa** v Gornji Bistrici gostilničarja in posestnika Jožefa Jagodiča. Bojé se, da se je usmrtil.

š **Kanalizacija v Radgoni.** Nove kanale zgradi v Radgoni ljubljanska trvdka Seravalli & Pontello. Delo bo dovršeno do 1. okt.

š **Izpred mariborskega porotnega sodišča.** Za prihodnje porotno zasedanje v Mariboru so doslej naznanjeni sledeči slučaj: g. Leskovar, urednik »Gospodarja« (razžaljenje časti, toži F. E. Friedrich), P. Schauperl (uboj), Fr. Bergles (uboj).

Silna vročina v Newyorku. Iz Newyorka poročajo: Tukaj je neznosna vročina, ki zahteva mnogo žrtv zlasti med ubožnimi sloji. Mnogo oseb je zadela solnčarica.

Telefonska in brzojavna poročila

ZMAGA S. L. S. NA VRHNIKI.

Vrhnik a, 29. julija. S. L. S. je pri današnjih občinskih volitvi iz II. vol. razreda sijajno zmagala. Nasprotniki so se s svojim protestom sijajno blamirali. Slava zavednim volivcem!

NAGODBA.

Išel, 29. julija. Danes je bil ministrski predsednik Weckerle pri cesarju v avdijenci. Ta avdijenca in včerašnja Beckova sta v zvezi z nagodbo, o kateri trdijo informirani krogi, da je že gotova.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 29. julija. Državni zbor bo zopet sklican 18. oktobra.

STAVKE PREMOGARJEV SE NE BO.

Toplice, (Češko), 29. julija. Rudarji so sklenili, da sedaj še ne prično s stavko.

SAMOUOMOR ELEGANTNE DAME.

Neumarkt (Štajersko), 29. julija. Z Dunaja se je sem pripeljala elegantna dama ter se vrgla pod vlak, ki ji je eno nogo odtrgal, drugo težko ranil. Dama se je branila obvez. Na transportu v bolnico je dama umrla.

NASLEDKI VOLITEV.

Št. Vid ob Glini, 29. julija. Bivši poslanec grof Khevenhüller je bil radi napada na poslanca Wagnerja obsojen na 400 kron globe oziroma 48 ur zapor.

NESREČA SRBSKEGA KRALJA.

Belgrad, 29. julija. Kralj Peter je na nekem mostu padel s konja ter se lahko poškodoval.

UPORI NA FRANCOSKEM.

Lyon, 29. julija. Pri včerašnjih protivojaških demonstracijah je bilo ranjenih 12 oseb.

Pariz, 29. julija. V Perpignanu se je uprl 53. pešpolk. Vojaki so zahtevali premeštev v prejšnjo garnizijo. Polkovnik je bil obsojen na 30 dni zapor, kar je vojake silno razburilo. 300 se jih je zbralo na dvorišču v vojni opremi ter se hotelo ponoči odpeljati v prejšnjo garnizijo. Le s težavo je bil zopet napravljen red. Vojni minister je odredil najstrožjo preiskavo.

POSTAVA ZA ZRAKOPLOVSTVO.

Berolin, 29. julija. Tu zahtevajo listi novo postavo za zrakoplovstvo, ki naj se vse podržavi, privatni zrakoplovi naj se pa vzamejo lastnikom.

ABSTINENTJE DEMONSTRIRAJO.

Stokholm, 29. julija. Povodom protialkoholnega kongresa je po cestah demonstriralo 60.000 abstinentov.

POTRESI.

Sarajevo, 29. julija. Tukajšnji instrumenti za potresno opazovanje zabeležujejo dva potresa, katerih središči sta bila oddaljeni 120 oziroma 80 km. (Op. uredništva. Tudi ljubljanska potresna opazovalnica je danes zjutraj ob 1. uri 58. minut 45 sekund zabeležila potres, katerega središče je bilo oddaljeno 15.000 km.)

Zahvala.

Podpisana sem dala svoje kupljeno posestvo pred enim letom zavarovati pri naši domači »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani. Dne 8. julija t. l. zjutraj mi je požar uničil poslopje in »Vzajemna zavarovalnica« je takoj in pošteno cenila škodo in jo izplačala, vsled česar jo vsakemu zavednemu Slovincu najtopleje priporočam. — Slovenci, podpirajmo domači zavod, ki deluje pošteno in točno. Zatoraj svoji k svojim!

V Rakuliku, dne 25. julija 1907.

Franciška Šabec s. r. Andrej Šabec s. r. Janez Šabec s. r. Alojzij Krizaj s. r.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli od raznih strani ob smrti našega nepozabnega soproga, gospoda

Alojzija Lavriča

posestnika in strojarja

izrekamo v svojem in v imenu bratov in sestra najtoplejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo gospodu dr. Rudolfu Repiču zdravniku v Št. Vidu na Dolenjskem za nevtrudljivi trud v času mučne bolezni, gg. duhovnikom za zadnje častno spremstvo, za ganljivo petje slavnemu pevskemu društvu »Žalna«, cenjenim darovalcem krasnih vencev, in naposled vsem blagim prijateljem in znanecem, ki so se tako častno in v obilnem številu udeležili pogreba.

Grosuplje, 27. julija 1907.

Žalujoča rodbina Lavrič

Radi selitve

proda se nekaj

hišne oprave

kakor: 1 dobro ohranjena garnitura, sestojeca iz zofe, 6 fautlov in mize, 1 velik spalni divan, 1 posteljnjak, 1 nočna omarica, 1 umivalnik in ena otročja postelja.

Ogleda se lahko od 1. do 5. augusta od 1 do 3 pop. v Škofjih ulicah št. 20.

Služba

organista in cerkvenika

v žabnicah - sv. Višarje

je že oddana.

Dacarja

sprejme »Pogoditveno društvo« za užitnino za davčni okraj Radovljica.

Sprejemem dobro izurjenega mizarskega pomočnika

ki bi bil sposoben za samostojno vodstvo obrta. Eventual. bi bil lahko tudi delovodja ali tudi družnik. Plača dobra, delo stalno, deloma s stroji. Nastop takoj. Jakob Rižnar, mizarski mojster, Radeče pri Zid. mostu.

ČVIČEK

bel in svetlo rdeč po 25—27 kr. l. ima naprodaj vinska zadruga v Leskovcu pri Krškem, postaja Videm-Krško.

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 :

obrestuje vloge na knjižico in v tekočem računu od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2 %.

Rentni davek plača banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se »Hotelske družbe z omenjeno zavezno Triglav« po kron 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: K 200.000.